

Kommentar bragt i Jyllands-Posten d. 10.10.24

Hvornår kommer opgøret med tre årtiers forfejlet krigsindsats?

Tak til Danmarks Radio for at vise "Velkommen til frontlinjen". En række udsendelser, der på sober vis belyser 3 årtiers aktivistisk udenrigspolitik.

Resultatet af denne politik er et ødelagt Irak i krig med sig selv. Et Afghanistan, der igen er styret af Taliban og oplever voldsom kvinde- og minoritetsundertrykkelse. Kaos og borgerkrig i Libyen efter Vesten og Danmark fjernede Muammar Gaddafi med magt. Et ISIS, der hovedsageligt opstod som resultat af krigen i Irak, og nu har spredt sig til en række lande i Asien, Mellemøsten og Afrika. Et stadigt splittet X-Jugoslavien hvor man bl.a. ser FN-soldater holder parterne fra hinanden i Kosovo.

Resultatet er også at hundrede tusinder er døde i disse lande inklusiv mange uskyldige kvinder og børn. 48 danske soldater er døde (<https://www.forpers.dk/da/hr-i-tal/faldne-og-sarede/>), og 20% af alle (42.000) veteraner har fysiske eller psykiske mén (<https://ptsdidanmark.dk/krigsveteraner/>). Dertil kommer, at mange familier lider under følgevirkningerne. Terrortruslen i Danmark er også øget, bl.a. som resultat af krigen. Da Vesten flere gange gik i krig uden FN-mandat, er det blevet lettere for andre at gøre det sammen, og dermed er FN svækket. Endelig har vi brugt milliarder på krig. 13 milliarder alene i Afghanistan (<https://www.altinget.dk/udvikling/artikel/efter-20-aars-krig-i-afghanistan-det-har-den-kostet-i-liv-kraefter-og-kroner>). Penge som kunne være brugt på velfærd hjemme eller ikkevoldelig fredsofbygning ude. Endelig har indsatserne betydet, at Danmark og Vesten i det globale Syd fremstår hyklerisk, når vi bebrejder andre lande for at invadere nabolande. Vi har tabt anseelse og indflydelse.

Det er altså tydeligt, at krigen ikke har skabt de politiske resultater, vi har ønsket os - ud over at vi fortsat er gode venner med den amerikanske regering, hvilket måske var det egentlige motiv hos hovedarkitekten bag den aktivistiske udenrigspolitik - Anders Fogh Rasmussens (kilde: Mogens Lykketoft i DRs "Svingdøren" 28.9.24). Aktivistisk udenrigspolitik er i øvrig en pæn omskrivning af aktiv krigsindsats. Omskrivningen kan have bidraget til at gøre det nemmere for befolkningen at godtage beslutningerne om at gå i krig.

Der er stor fare for, at nuværende og kommende generationer af politikere vil begå samme fejl, hvis ikke der gøres op med de tre årtiers krigsindsats. Hvis ikke det erkendes, at krig som hovedregel fører til død, ødelæggelse, og ulykke, og sjældent til de politiske resultater, man ønsker sig inklusiv demokrati, retfærdighed og befolkninger rundt om i verden, som ser op til Danmark, Vesten og den liberale verdensorden. Vi har brug for, at de politikere og partier, der traf de skæbnesvangre beslutninger, som ledte til disse forfejlede krige, indrømmer fejlene. At Danmark og Vesten ikke nåede de resultater, man ønskede sig dengang. At man har bidraget til megen ulykke både ude og hjemme. Gør de ansvarlige politikere ikke dette, bør man overveje at lave en uvildig kommission, som ser på Danmarks samlede krigsindsats, dens

konsekvenser, politisk spin, og mulige alternativer til krigsindsatsen – altså de forspildte chancer – så vi alligevel får en fælles læring for fremtiden.

I ca. 125 år fra 1864 til 1990erne førte Danmark ikke en aktivistisk udenrigspolitik, men en politik der undervejs støttede Folkeforbundet og FN, atomarnedrustning, fredsopbygning i konfliktzoner, bistand til fattige lande som et redskab til at skabe stabilitet og forebygge krig, og anvendelse af såkaldt "soft power", hvilket bl.a. inkluderer selv at gøre det, vi prædiker, andre skal gøre. Dansk udenrigspolitik må igen spille denne rolle. Det er det eneste, som giver resultater på sigt. Som Gandhi sagde "Hvis vold er den sidste udvej, så lad os i fællesskab ofre den næstsidste lidt mere opmærksomhed".